

DE ZORGVOLMACHT: NU SLIMME KEUZES MAKEN VOOR LATER!

written by Anna SKRINNIKOVA | mei 21, 2025

Wat indien je plotseling niet meer in staat bent je eigen beslissingen te maken? Wat indien het niet meer mogelijk is om je eigen vermogen te beheren? De zorgvolmacht biedt een oplossing!

Wat is een zorgvolmacht?

Een zorgvolmacht is een manier om aan een vertrouwenspersoon de bevoegdheid te verlenen om in jouw naam en voor jouw rekening keuzes te maken over je vermogen en je persoon indien je hier zelf niet meer toe in staat bent. Dit is bijvoorbeeld mogelijk door een mentale of fysieke gezondheidstoestand.

Het belang van een zorgvolmacht:

Een zorgvolmacht laat toe om later, indien je wilsonbekwaam zou worden, het beheer van je persoon en vermogen door een zelfgekozen persoon te laten uitoefenen. Een rechterlijke beschermingsmaatregel zal dus niet nodig zijn. Indien blijkt dat de zorgvolmacht te weinig bescherming biedt zal de rechter nog steeds in de mogelijkheid zijn om een bewindvoerder aan te duiden. Het is ook mogelijk dat de rechter aanpassingen doorvoert met betrekking tot de zorgvolmacht.

Indien een persoon geen zorgvolmacht heeft afgesloten zal de rechter bij wilsonbekwaamheid een bewindvoerder moeten aanduiden. Dit kan een familielid, vriend of professioneel bewindvoerder zijn. Personen die met elkaar getrouwd zijn, zijn in geval van wilsonbekwaamheid van één van de echtgenoten niet vanzelfsprekend elkaars bewindvoerders. Er zal nog steeds een rechterlijke tussenkomst moeten zijn waarbij de rechter zal bepalen wie het bewind zal uitoefenen.

Wie kan een zorgvolmacht afsluiten?

Een zorgvolmacht kan door elke wilsbekwame en meerderjarige persoon worden afgesloten. Vaak gaat men er, weliswaar foutief, vanuit dat een zorgvolmacht slechts van nut is bij oudere mensen. Op ongeval of ziekte staat geen leeftijd waardoor het een goede keuze is tijdig voor een zorgvolmacht te opteren. Een

zorgvolmacht zal rust in hoofde van zowel uzelf, als uw naasten bieden omdat u ervan kan uitgaan dat de personen die u vertrouwt voor u zullen instaan.

Hoe stel je een zorgvolmacht op?

De opstelling van een zorgvolmacht hoeft niet in de vorm van een authentieke akte. Het kan voldoende zijn een zorgvolmacht onderhands af te sluiten. Een mondelinge zorgvolmacht is niet mogelijk om af te sluiten.

Voor de registratie zal het wel noodzakelijk zijn om de zorgvolmacht te registreren in het Centraal register voor Lastgevingsovereenkomsten (CRL).

Wie kan je aanstellen als lasthebber?

De opsteller van de zorgvolmacht heeft een ruime keuze voor het aanstellen van zijn lasthebber. Het is belangrijk dat de lasthebber hier voldoende aandacht aan besteedt. Het zal belangrijk zijn om iemand te kiezen wie je vertrouwt. De persoon in je zorgvolmacht zal immers belangrijke keuzes over je vermogen en persoon kunnen maken wanneer jij dit zelf niet meer kan.

De nieuwe wet van 8 november 2023 betreffende het statuut van de bewindvoerder geeft steeds de voorkeur aan een familiale bewindvoerder boven een professionele bewindvoerder. Het is echter wel zo dat indien er familiale spanningen zijn of men vreest voor misbruiken de rechter zal opteren voor een professionele bewindvoerder.

Het is dus thans wettelijke toegelaten om een professioneel bewindvoerder aan te duiden in een zorgvolmacht. Zo kan je de “best of both worlds” hebben. De eigen keuze wordt gewaarborgd en je hebt de controlemechanismes van het toezicht van de vrederechter op het professioneel bewind.

Zolang je wilsbekwaam bent is het mogelijk je zorgvolmacht te herroepen. Niet elke persoon komt in aanmerking als lasthebber. Zo zal het niet mogelijk zijn om het personeel van het woonzorgcentrum waar je verblijft aan te duiden als lasthebber.

Verder is het ook handig een eventueel alternatief voor je lasthebber aan te stellen. Het is mogelijk dat je lasthebber door overlijden of wilsonbekwaamheid zijn taak niet langer kan uitoefenen. Indien je zelf geen vervanger voor je lasthebber hebt aangeduid zal de rechter een bewindvoerder aanduiden voor het vervolg van de opdracht.

Welke bevoegdheden kunnen in zorgvolmacht worden opgenomen?

De bevoegdheden die in de zorgvolmacht kunnen worden opgenomen kunnen zowel het vermogen als de persoon betreffen. In de zorgvolmacht kan u zelf kiezen welke bevoegdheden de lasthebber mag uitoefenen.

Op vermogensvlak zijn drie onderverdelingen mogelijk. Het eerste betreft de daden van beheer. Dit betekent de daden die gericht zijn op het in stand houden van het vermogen. Bv. een betaling doen, je pensioen ontvangen etc. Een tweede categorie is het administratief beheer, dit kan een contract ondertekenen of je belastingaangiftes indienen zijn. Een derde en laatste categorie zijn de daden van beschikking. Deze daden kunnen de omvang van je vermogen beïnvloeden. Een voorbeelden hiervan zijn: je appartement verkopen of een schenking doen.

Het is ook mogelijk dat je gekozen lasthebber keuzes maakt over je persoon. Dit kunnen persoonlijke beslissingen zijn zoals je woonplaats, je contact met mensen of je recreatie. Voor belangrijke medische keuzes is het niet altijd duidelijk of een vertrouwenspersoon hierover kan beslissen. Daarom is het aan te raden buiten de zorgvolmacht wilsverklaringen af te sluiten. Deze verklaringen kunnen bijvoorbeeld de keuze omtrent euthanasie of orgaandonatie bevatten.

Wanneer treedt de zorgvolmacht in werking?

De zorgvolmacht zal bepalen wanneer de lasthebber mag beginnen optreden. De modaliteiten kunnen door de opsteller zelf bepaald worden. Zo is het mogelijk dat de zorgvolmacht bijvoorbeeld intreedt indien een van de artsen de wilsonbekwaamheid heeft vastgesteld in een medisch attest. Belangrijk te vermelden is dat zolang je zelf bekwaam bent om je vermogen en persoon te beheren is dit ook zelf zal kunnen doen.

Het is ook mogelijk dat de periodes van wilsonbekwaam- en wilsbekwaamheid elkaar afwisselen. Een zorgvolmacht zorgt ervoor dat je op wilsbekwame momenten zelf in staat bent om keuzes te maken.

Controle op de lasthebber:

De controle op een lasthebber zal slechts miniem zijn. Er is geen rechterlijke controle omdat het systeem van de zorgvolmacht ervanuit gaat dat je een lasthebber die je vertrouwt kiest. Wel is het mogelijk om in de zorgvolmacht zelf veiligheidssystemen in te bouwen. Zo kan je opteren voor meerdere lasthebbers die elkaar kunnen controleren of aanzienlijke beslissingen zoals transacties met een minimumbedrag samen ondertekenen. Het is ook mogelijk een toeziend lasthebber aan te duiden. Deze toeziend lasthebber kan misbruiken dan melden aan de rechter.

Voordelen van een zorgvolmacht:

De zorgvolmacht kent vele voordelen. Je kunt van tevoren bepalen wie jouw beslissingen mag nemen als je zelf niet meer in staat bent om keuzes te maken. De controle over je vermogen en je persoon wanneer jij dit zelf niet meer kunt zorgt voor een geruststelling in hoofde van de opsteller en zijn naasten.

De zorgvolmacht vermijdt een gerechtelijke tussenkomst tot het aanstellen van een bewindvoerder. Dit bespaart tijd, geld en stress. Verder blijven ook veel meer zaken privé in tegenstelling bij een gerechtelijke procedure.

De opsteller beschikt over een grote flexibiliteit en kan zelf zijn modaliteiten aanpassen in de zorgvolmacht. Dit zorgt voor het gemak van de lasthebber omdat alles duidelijk in de zorgvolmacht omschreven staat en de lasthebber op de hoogte is van zijn takenpakket.

Een laatste belangrijk voordeel is de emotionele geruststelling zowel in hoofde van de opsteller als in hoofde van de naasten. Het zorgt voor rust dat mocht er iets gebeuren, er voorzorgsmaatregelen getroffen zijn.

Indien u na het lezen van dit artikel nog vragen hebt, aarzel dan niet om ons te contacteren info@studio-legale.be.

Bronnen:

PUNCHER, E., "Uw zorgvolmacht: hoe begint u eraan?"
<https://blog.dierickxleys.be/uw-zorgvolmacht-hoe-begint-u-eraan>

LIEVENS, S., "De zorgvolmacht",
<https://www.belfius.be/privatebanking/nl/actueel/thematische-artikels/zorgvolmacht/index.aspx>

VAN DEN BROECK, A., "De zorgvolmacht: nu slim plannen voor morgen",
<https://notasgent.be/blog/de-zorgvolmacht-nu-slim-plannen-voor-morgen>

X., "De zorgvolmacht: voor jong en oud",
<https://www.tijd.be/connect/wealth/de-zorgvolmacht-voor-jong-en-oud/10076610.html>

X., "Wat te doen bij het opstellen van een zorgcontract of een zorgvolmacht?",
<https://www.cm.be/nl/wat-te-doen-bij-het-opstellen-van-een-zorgcontract-zorgvolmacht>

X., "Zorgvolmacht vs. bewind: notaris, opstellen en verschillen."
<https://www.houseoffinance.be/kennis/zorgvolmacht-vs-bewind-notaris-handelingen-en-verschillen>

Juridische bronnen:

Art. 490/1 oud BW.

Art. 490/2 oud BW.

Wet van 8 november 2023 betreffende het statuut van bewindvoerder over een beschermde persoon, BS 30 november 2023.

Vred. Oudenaarde 18 oktober 2021, T.Vred. 2022, afl. 5-6, 222.

Vred. Gent (4) 17 juli 2020, TGR-TWVR 2024, afl. 2, 88.

A. WYLLEMAN, "Buitengerechtelijke bescherming" in P. SENAËVE, F. SWENNEN en G. VERSCHULDEN (eds.), Meerderjarige beschermde personen, Brugge, die Keure, 2014, (23) 34.